

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. — Núm. 438

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

2 de novembre 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÈF. 17605**

L'excés de Congressos

Qualsevol que llegeixi un xic els diaris haurà pogut arribar a la conclusió que mai com durant aquests mesos de l'Exposició de Barcelona no havien sovintejat els Congressos i Assemblies de tota mena.

N'hi ha hagut de totes classes. Des de reunions científiques en les quals han estat discutits els temes més transcendents (com el Congrès d'Indústries Químiques, per exemple) fins a Congressos de les anomenades Unions d'Intel·lectuals en les quals domina sovint la pedanteria més espantosa; des de Congressos per a tractar afers d'organització i propaganda de Missions fins a Assemblies de tintorers de robes usades; fins i tot un Congrès Internacional de Llevadores!

Ens hem d'enlluernar davant d'aquestes manifestacions veritablement exuberants de la vida col·lectiva? No, certament; els Congressos sovintegen tant i tant, van tanes vegades acompanyats de festes de tota mena, que han acabat per perdre aquell predicament intel·lectual que un dia tingueren. Avui l'únic que pot derivar d'un Congrès és el contacte entre els congressistes, la major coneixença entre gent que es dedica a les mateixes activitats científiques o pràctiques, i de tant en tant un estudi notable, veritable troballa excepcional quasi, quasi...

Vol dir això que calgui refusar els Congressos i ventar-los al recó de les activitats inútils? No, certament. A més a més d'aquests avantatges que acabem d'anotar — que no són pas menyspreables — les reunions d'assemblies ens porten a la conclusió que en el món d'avui tot esforç s'ha de col·lectivitzar, tota activitat necessita ésser transplantada al món social per a produir fruits dins la societat. L'esforç aïllat de l'individu avui significa menys que en altres temps; exceptuant en el món de la consciència individual i exceptuant en el món de l'art, quasi bé pot dir-se que l'home aïllat representa un no-res dins el món col·lectiu. El mateix índex d'aquestes reunions ens ve a indicar prou cla-

rament que solament aquell esforç que s'acobla amb els altres, que solament aquella activitat que juntant-se amb altres activitats cerca una finalitat comú, reïx i triomfa.

Entenguï's bé, però, que en definitiva no hem de convertir, amb tot i el que deixem dit, el món col·lectiu en un fetixisme. Hem de pensar que, al cap i a la fi, segons el concepte cristià de la societat, aquesta ha estat bastida amb mires a l'individu, i que la destinació final, i la justificació, per tant, no passen mai d'ésser individuals. La tasca col·lectiva s'imposa cada dia més; però en ordre a les finalitats individuals, úniques que transcendeixen de la vida d'aquest món.

Si aquest concepte cristià fos sempre ben palès, no és veritat que s'evitarien tantes i tantes desviacions com avui tenim en l'ordre doctrinal i encara més en l'ordre pràctic, en l'ordre social i en l'ordre polític, desviacions que porten a la preponderància dels conceptes d'Estat, de pàtria, de societat, d'ànima col·lectiva, per damunt i fins amb estrangulació de vegades de la vida individual?

L'estatolatria, la divinització de la societat, els excessos en el concepte de pàtria, són fills de la desviació de la veritable doctrina en ordre a les destinacions individuals i a les destinacions socials. I mai la llibertat no serà respectada si prèviament no comencem per respectar l'individu i reconèixer la seva dignitat per damunt de tota dignitat col·lectiva.

Fem tasca col·lectiva; el temps s'ho porta, i avui tot allò que no s'agrupa sembla destinat a l'infecunditat dins el món. Però no caiguem en el fetixisme de la societat, en l'adoració de l'Estat com a representant d'aquella, si no volem desviar-nos del camí recte i alligonador per a tots.

Exal·cem la nota social; però no oblidem que ella no arribarà a la seva veritable ponderació més que fent-la mitjà per a l'exaltament de la vida individual en la qual es tanca aquest món de responsabilitats que el Cristianisme portà al nostre esperit.

Memòries d'un cabaler

XVIII

JUBILAT!

El meu germà petit tenia la vista fina i la imaginació viva i, entre el que veia i el que s'imaginava haver vist, no se li escapava una rata. Direm que les mateixes imatges que es figurava, com que eren consegüents a les moltes coses que veia, sovint resultaven veritat. Poso per cas. El meu oncle Agustí havia tirat a una perdiu i li semblava que l'havia d'haver tocada; però com que tenia la vista poc afinada per a veure-ho, preguntava al meu germanet:

— Pepet; has vist...?

— Prou — responia ell; — passava travessera i al rebre l'escopetada ha estirat el coll avant i una cameta avall i li ha eixit una taca de sang a la panxa. No ha fet la volada llarga. ¿Veu aquella olivera de la punta del maiol? ¿Veu aquell cep de xarello una mica més alt que els altres? Aquell que ara li passa una oreneta pel damunt...

— I què haig de veure, criatura; l'olivera amb prou feines, si és allò que em penso.

— Doncs, miri, allà s'ha deixat anar sota mateix del cep, amb un posat com si volgués dir: "Ja en tinc prou; no vull més disgustos."

I allà, sota aquell mateix cep, vàrem trobar la perdiu morta.

Ell i jo no ens portàvem sinó un any i mig de distància, però em va passar al davant en el camí del cel, ja que fa prop de quaranta anys que m'espera allí. Companys com havíem estat de trapisonderies, sempre dormint a la mateixa cambra de la casa pairal i disputant-nos les mateixes joguines i barallant-nos per idèntiques ambicions i disfrutant junts de coses que fossin ben repartidores, ja us dic jo que l'he enyorat de debò i que en el meu cor i en la meua memòria mai no li ha faltat un seient.

Jo tenia els sentits i el posat més matussers i, pel que toca a la vista, ja de jove els ulls se m'embotien enfora i estava amenaçat de miopia. Aquest defecte em pot excusar de què mai no hagués estat un caçador de punta, però és el cas que jo m'hi divertia caçant i fins m'hi apassionava i tot i penso que vaig ésser el vehicle que va traspasar aquesta dèria als meus nebots, ja prou grans per a ésser testimonis de les meves proeses i també dels meus fracassos i per a encomanar-se'n l'afició.

I dic que vaig ésser jo el vehicle de la tradició familiar pel que fa referència a l'afició a caçar, perquè ella no va mai dominar el meu germà l'hereu, jove aleshores d'intenses aficions literàries i d'inquietes cabòries intel·lectuals que sobressortia entre la germandat com el pollancre de la salzereda entre mig dels salzes i de les canyes.

Deia dels meus fracassos... i vaig a parar aquí, als meus fracassos definitius. Va arribar l'ocasió, quan ja estava en els anys primers després d'acabada la meua carrera, de comprar-me unes ulleres. A vuit passes no coneixia els amics; a l'església, en compte de flames de ciri, veia llunetes mossegades d'un cantó i aureolades de raigs lluminosos; guaitant el cel

dessota una figuera no veia el retallat de les fulles i, a la nit, si fitava la lluna plena, en veia tres o quatre malament sobreposades, que allò semblava més un escudeller amb els plats posats. Unes ulleres d'una dioptria i mitja em retornaren la vista normal. Només diré que les vaig estrenar un dissabte, a la tarda, i el diumenge, a l'anar a missa, em vaig quedar parat en veure les flames còniques de l'altar i, sota d'elles, els caps semifosos i transparents dels ciris. Vaig quedar content de debò i ja no em podia substreure a la il·lusió d'assajar-les en una pròxima cacera. Ara si que no hauria de tirar precipitadament, ara si que veuria si queia o no el cap de caça i on anava, i no se'm faria fonedís així com així el conill que corria travessant les passades de la vinya. I, entre això i l'experiència que ja tenia adquirida en vuit o deu anys de córrer-la amb l'escopeta al coll, faria la pols al calderer del poble, el qual tenia fama d'ésser el millor caçador entre totes les meves amistats. Vaig voler testimonis. Els dos nebots més grans em seguiren entusiasmat i jo no vaig dubtar en fer-los participants de les meves esperances.

Era un dilluns d'octubre, amb temps més aviat calorós que fresc. A can Feliu ja estava enllestida la verema feia tres o quatre dies, però en totes les hisendes dels voltants ara estaven en plena febre. A les vinyes de can Feliu, encara verdes, s'hi havien arreplegat tots els ramats de perdius del terme i alguns de fora terme, i en llurs volades difícilment traspassaven la riera i el torrent i la carretera, sinó que voltaven la hisenda com qui volta una sínia. Era un gust empaitar-les, puix que no fugien lluny perquè a tot arreu del voltant descobrien el moviment dels colliters, dels carros i dels traginers i dels gossos que a uns i altres solen acompanyar.

Cansades ja, i amb poques ganes de volar, un ramat es llança a la vinya del Prat, que venia a ésser com un amfiteatre envoltat per la riera al costat de tramuntana i per timbes enverdissades al costat de llevant i de migdia. Els nebots, un a la meua dreta i l'altre a l'esquerra, entraren amb mi pel cantó lliure de ponent. El *Cars*, al davant, un poc impetuós. Tots estàvem ben convençuts de què vivíem una hora solemnia. Cada passa que donàvem en direcció a la reconada que formaven les timbes el *Cars* es posava més adalerat. Si; l'amfiteatre quedava clos, i en aquell mig jornal de vinya espessa que teníem al davant hi havia tot el ramat. I n'havíem comptades no més poques de deu. Els ulls dels meus nebots estaven encesos, i si no hagués estat la remor de les meves palpitations estic segur que hauria sentit les seves.

Ara... surt la primera, escotxinant, ben pintada de plomes, grossa com una gallina. És la vella que porta el pes de la volença que sent per les petites que se li queden en terra. Volar en aquelles circumstàncies és un suïcidi. Jo faig el meu fet amb totes les de la llei. Peta l'escopetada... i la perdiuassa s'enfila, costa amunt, aplanant les ales i es perd a la plana. Ara és el perdigot. Té un pit com un brau i dona la cara. *Pinyac... pinyac...* i s'alça dret enlaire com la soca d'un pollancre. Se li podien veure les cames

vermelles arronçades i els esperons... No em vaig precipitar. El piuet de la mira li apuntava ben bé al p.t... un tret... dos trets... amb l'ocell gairebé parat, en el punt àlgid de la seva ascensió. Errada! Com pot ésser! No hi ha temps de reflexionar... tornem a carregar... posem calma... atura't cor... no us entenebriu ulls... no tremoleu mans... Una altra, i una altra i encara una altra d'errada, d'aquelles que feien volar a Ferran VII, fins a cinc. Les cames se'm posen tremoloses i se m'aclofen. El *Cars* em guaita; i amb quina cara! Els nebotets em miren compassivament i m'aconsolen. Jo trobo una sola paraula d'excusa: "Les ulleres..." Tots plegats tenim necessitat de seure i anem a cercar el talús vestit d'herba. El *Cars* s'ajeu palpitant com un motor d'explosió. Els nois contenen llurs impressions i calculen on es poden tornar a trobar aquelles perdis màgiques que aparentaven tenir el do de la immortalitat, i benèvolament suposen que n'hi ha d'haver un parell de ferides.

Jo, calmat ja de la forta impressió del meu fra-

càs, només tinc al cap una cabòria: "Si la culpa és o no és de les ulleres..." A l'entrelluu, dalt de la serra de l'altre costat de la riera, es veu un pi com una taca negra. Em poso ben posades les ulleres. Poso la visual a l'indret d'un branquilló horitzontal d'un pinet que tinc al davant. El branquilló em tapa el punt negre del pi llunyà, posades les ulleres. Amb la mà dreta m'alço les ulleres fins al front i llavors veig el pi per dessota del branquilló. Deixo caure les ulleres i llavors el branquilló torna a tapar el pi. Si! Quedem que la culpa del terrible fracàs la tenen les ulleres; quedem que sense ulleres no m'hi veig i que amb ulleres m'hi veig malament; quedem en què en aquell moment es va acabar la meua vida de caçador; quedem en què aquells infants es faran grans i pendran venjança (vaja si m'han venjat i ben llargament) d'aquella mala treta que les perdis de can Feliu em varen jugar, el dia de la meua jubilació.

Es còpia,

JORDI ARNAU

Els dos poders ⁽¹⁾

Van esvaint-se, gràcies a Déu, els prejudicis de molta gent que atribuïa a la clerecia catalana tossaderies polítiques. Els uns, per simpatia i perquè trobaven més còmode l'heroisme dels sacerdots que el propi, volien aureolar-nos amb no sé quines corones d'habilitat i de perseverança; i els altres, mal informats, obstaculitzaren sovint les nostres iniciatives, de por que no amaguessin una secreta intenció política. I no obstant, poques classes socials de Catalunya estan divorciades tan irrevocablement de la política com els sacerdots. Estimem febrosament els ideals del Cristianisme, raó i norma de les nostres vides; amem la terra on nasquérem i l'Estat on vivim, i les altres terres i els altres Estats; ens són cares totes les institucions socials, tots els aspectes del viure humà, i molts de nosaltres donaríem qualsevol cosa per un estil noble, una obra d'art o un pensament agut... Però de totes les picabaralles terrenals, de tots els xovinismes, i àdhuc de tots els partidismes legítims, ens en sentim infinitament llunyans. En oïr, vora nostre, paraules apassionades d'admiració per un estadista o un polític, reconeixem també les qualitats bones d'aquelles personalitats, però ni volem ésser-ne els sequaços incondicionals, ni molt menys constituir-nos en orientadors polítics de les masses. No criticarem pas la posició de Seipel o de Sturzo; és comprensible, i fins defensable. Però a nosaltres, deixeu-nos la simplicitat de Sant Francesc predicant per damunt de tota lluita humana, i permeteu que inspirem la nostra actuació col·lectiva en l'exemple de Sant Pau, Apòstol de les gentes diverses, que mirava amb certa indiferència tot problema polític concret i curava, únicament, de predicar a l'Univers la doctrina del Mestre Diví.

La doctrina de Nostre Senyor és Caritat, i, per tant, Esperit de Justícia i de Misericòrdia. Ficant-la dins les entranyes de la Societat, les llars, les multituds i els pobles viuran amb un daler afectuós, i d'aquí brollaran solucions tan insospitades com definitives. Els eclesiàstics fan molt més per la pau, harmonia i progrés de tots i cadascun dels pobles

d'Espanya, maldant per infiltrar en els petitets de tan diverses contrades el veritable esperit cristià, que si inventessin o propaguessin una fórmula per a l'arranjament dels problemes polítics del nostre país. La fórmula brollarà, pura, dolça, forta i espontània, quan les passions siguin apaivagades per aquella Super-passió de la Caritat cristiana que acobla el divers i el sintetitza, respectant i sublimant-ne tots els components. Igual gosaria afirmar del problema obrer o del problema agrari. I d'aquesta posició, que és la de Crist, no ens en traurà ningú. Deixem a Cèsar allò que li pertany. Pertoca als sacerdots obeir fidelment la Jerarquia, predicar la doctrina i moure a complir els deures i a respectar els drets i fins els anhels: el poble, així informat, i els seus polítics, ja inventaran fàcilment, vivament, les solucions concretes.

Si algun seglar ha comprès plenament el punt de vista de la nostra clerecia — o més ben dit, el punt de vista tradicional de l'Església, — ha estat sense cap dubte, Francesc de B. Lladó. Aquest publicista que tracta els problemes amb la fredor d'un historiador imparcial, amb l'amor suau i el detallisme d'un vellet ple d'experiència, i amb l'empenta lleial d'un jove que no tolera les coaccions de l'ambient, ha tingut l'encert de prescindir de banderoles secundàries i d'estudiar els grans problemes reals de la vida contemporània, des del mirador cristià. Ell recorda a pobles i Estats, a obrers i patrons, a fills i a pares, a pobres i a rics, que mentre no arrenquin de llur ànimes la cogula del Maligne, la solució no vindrà. Oblidem rancors, cerquem el regne de Déu i la seva justícia i tot el restant ens serà donat de sobrepuig.

Ferma, audaciosa, nova i tradicional posició! Tant ha ressonat el meu cor, bo i escoltant les paraules del bon amic, tan compenetrat em sento amb el llibre i tan segur del seu triomf, que en lloc de pròleg li faré un prec. Que m'allargui la seva mà, forta i honrada, i creuant-nos les mirades, encaixem fraternalment.

J. TUSQUETS, Prev.

(1) Pròleg del llibre d'imminent publicació *Els dos poders* del nostre estimat amic Francesc de B. Lladó.

La Creu dels morts és la Creu dels vius?...

Avui que és la diada que la Santa Església té assignada a la commemoració pietosa i obsequiosa de tots els fidels difunts trobo escaient, i àdhuc profitós, entretenir-me en esbrinar i respondre a la pregunta que encapçala aquestes ratlles.

Si la creu dels morts és la creu dels vius? Naturalment que no! La creu dels morts és un senyal de filiació cristiana i la creu dels vius és una cosa que pesa, pesa...

La creu dels morts la porta l'escolanet o el ministre inferior, mentre que la creu dels vius la porta cada mortal damunt la palpitant argila de la seva humanitat, o bé damunt la vivor dels sentits, o bé damunt la sensibillíssima entranya (és un parlar) que en diem l'ànima pròpia de cada u de nosaltres.

Morim, i els que queden ens fan posar una creu damunt la caixa freda i botida del pit inanimat. Ens la fan posar, així mateix, damunt el tancat de fustes on empresonen la deixalla gebrada de les nostres carns que ja tufegen. Ens la posen, encara, damunt el turonet de terra grassa que colga el nostre taüt o al lloc més honorós de la llauda qui tanca el nínxol que ens destinen. Arreu senyoreja el senyal de la creu; i quan ens oblida tothom (que ni els nostres més allegats retenen de nosaltres ja sinó un esment fugisser dit entre un sospir passavolant o una paraula d'un instant) la creu no ens desempara ni ens deixa mai.

Un any i un altre any, la creu de fusta de damunt del nostre piló, perdura i perdura. Es pot escantejar, es pot aclivellar de soleis i pluges i maltempades, es pot deslluir, però perdura... Perdura amb el seu gest perenne; el seu gest endolcidor, acollidor, paternal, tutelador, prometent...

I la creu de la llauda es pot ennegrir i emmolsar, però és creu encara... És la creu de sempre, amb un idèntic posat de salut i metgia...

I l'alquímia mordent del sepulcre es pot anar entretenint implacable amb les nostres carns mortes fins a convertir-les en runa de polc ventissa, que la creu és encara damunt la nostra despulla sortejant victoriosa la feina de les peïtes ferams que en la fosca ens mordisquen... (La Creu no l'engrunen ni ferams, ni emperadors romans, ni els unglots de Luter, ni la roïna dels descamisats, ni cap nascut de llavor d'home).

La Creu no es colga mai, no es pon mai... És símbol d'un altre sol més esplendorós i efectiu que el sol migrolat que encén lluïssors d'hores en l'espai i a la llarga es cança i se n'ha d'anar a colgar-se en l'hemisferi frescós i reposador de les ombres...

Per cada mortal hi ha una creu. Per cada tomba un ombradís de sos braços que remembren uns altres braços de Pare acollidor i clement...

Mes ai! que el cor em diu que moltes creus són balderes i que no fan aixopluc sinó a les runes fades de molts animalets segons la carn...

No prenguéssiu escàndol del meu dir! No em diguéssiu cruel ni malparlat! És que tinc per mi que la creu dels fossars vetlla algunes morts que són quelcom més que un ajocament temporal dintre la sina de la terra! És que em recordo d'aquell psalm

de David que diu, mica més mica menys, *que del bon fenc* (vol dir la vida eterna) *hi haurà qui no se'n podrà omplir la mà per més que n'apunyegui, ni en collirà feix per més que n'arreglegui garbells*. "De quo non implevit manum suam qui metit, et sinum suum qui manipulos colligit!"

Per què?

Ací el teniu el perquè:

La creu dels morts no és el mateix que la creu dels vius, certament. Hi ha, tan sols, una simple diferència, però! I el salvar justament aquesta diferència és el tot. Es tracta d'un panorama amplíssim a recórrer, altrament!

La creu dels morts és una figura; la creu dels vius ha d'ésser una realitat, una forma substancial de vida i de capacitat cristiana. El simbolisme ha de seguir la realitat, puix que en aquest cas és insuficient la simple raó de precedència que no justifica ni salva per si sola a malgrat del seu enorme valor com a exponent del mèrit més gran i difícil.

La creu és una bandera. Les banderes les fem quan tenim cabdill i pàtria. Quan no tenim res d'això una bandera és un drap que no ajusta cap daler ni volença. És una cosa molt semblant a un *espantacells* o a un enginy de colomista o a una joguina de nin.

La creu és la bandera dels cristians; és la **NOSTRA BANDERA**.

I cabalment perquè és la nostra bandera ha de tenir quelcom de nosaltres mateixos. I únicament tindrà quelcom propi de nosaltres quan l'hauem fet lilit dels nostres neguits i dolors, taula dels nostres limitats convits de dol i de llàgrimes, bastó pels nostres camins difícils i accidentats, sandàlia dels nostres peus caminadors en les virtuts, vas de les nostres begudes, drap per les nostres llàgrimes, vestidura de les nostres penitències, pa dels nostres dejunis purgatiu i coixí del nostre repòs adolorit.

Lavors la creu serà *nostra* i no s'acomiarà de nosaltres ni després de la mort temporal. Serà la fermança del nostre futur despertar de la nit del temps i el primer objecte que tindrem a mans (com una cédula autèntica) per passar el cancell qui menarà al dia perennal de l'Eternitat sortada.

Es per això que jo em temo que la creu de molts morts no és pas res de semblant amb la creu de Crist, encara que el ferrer la forgi igual i el fuster la faci exacta o el picapedrer la talli amb tanta retirança extrínseca com vulgueu amb la Creu des de la qual Crist va redimir-hi el llinatge dels homes.

Veig mantes creus que aixopluguen despulles de mortals qui vingueren a la mort sense haver fet les paus amb Déu, descreguts, inconformats, blasfems, rapissaires, sensuals, meniders, opressors, hipòcrites, estira-cordetes... Gent que va viure positivament d'esquenes i amb odi a la creu de Crist i a la menuda participació de la creu de Crist que és la creu personal que a tots ens toca portar i estimar en la vida.

Veig mantes creus que es perfilen sinistres i amenaçadores damunt de pilons neulits de terra santa i damunt d'acoblaments de marbres i pedres que tan-

quen despullés vulgars, ni absoltes, ni tonificades o guarides amb la sang del Crist en el viàtic de la mort. Despullés ni tan solament pernoliades...

I em dic: la creu d'aquests morts no és la creu de sa vida. És una creu ara i suara sense Crist. Una creu que el mateix podria ésser (si les circumstàncies de la vida ho permetessin o si les convencions socials no existissin) un marbre de dona o una botella de xampany, o un gall farcit, o una botelleta de sang humana, o un grapat d'aquest fem del diable que en diem diner... Qualsevol de les coses que foren les ídoles o les icones del seu diguem-ne viure.

I així la creu per ells és veritablement el "signum cui contradicetur", el senyal de la vera contradicció, l'estigma del seu deshonor etern, el coltell de la seva espaventable mort eterna, el caliu del seu

foc i el gebre de la seva fatídica i incontrovertible glassada...

Ai, si la creu dels morts no és pas la mateixa creu de la vida! I ja m'enteneu que no vull pas dir la mateixa creu material, sinó aquella altra creu subtil i amarada de sentit i realitat, de la qual duu el Crist aquestes paraules: SI NO PRENEU LA VOSTRA CREU NO SEREU PAS DIGNES DE MI NI DEL MEU REIALME.

La creu dels morts ha de representar l'última relíquia remanent de la creu dels vius.

La creu dels morts és el senyal de la vera filiació cristiana o no és res.

I li cal ésser fibrosa de la nostra carn, untosa de la nostra sang i animada del nostre esperit en comunió amb el de Crist.

Pensem-hi, germana; pensem-hi sovint!

L. G. P.

La festa del Crist Rei

Mirant enrera

En contemplar embadalits, el passat diumenge, l'entusiasme que espujaveja pels ulls dels bons catòlics celebrant la reialesa de Nostre Senyor Jesucrist; en veure envaïts els temples de fidels fervorosos, des de bon matí, i flamejar de domasos i balcons i, a la tarda, i cap el vespre, els carrers i places de la nostra antiga urbs ocupats de gom a gom pel poble cristià, per innombrables sacerdots i religiosos de tota mena, per pobres i rics, per joves i vells, arborats tots d'amor a Crist, pregant i cantant, menats tots plegats pel Pastor zelosíssim, infatigable, amant sempre, tan savi com piadós, que Déu ens ha donat per Pare; en contemplar aquest ingent i encoratjador espectacle per a proclamar públicament la reialesa de Crist Rei segons la intenció i les disposicions del Papa — hom recordava aquelles campanyes, ja quasi llegendàries, en què el nostre poble propugnava la causa catòlica formulant-la en un petit rètol tan expressiu com comprensiu: *Regnat Social de Jesucrist*.

Quantíssims dels homes que la tarda del passat diumenge emplenaven les venerables vies ciutadanes de la Barcelona dels nostres amors, carregats d'anys, però fèrvids d'entusiasme, evocaven la dolça i exultant memòria d'aquelles heroïques campanyes per la implantació del Regnat Social de Jesucrist!

* * *

Totes les lluites polítiques del segle XIX foren, fonamentalment i essencialment, lluites religioses.

Encara que altra cosa sembli als esperits miops, mai no es va lluitar per meres formes polítiques. Tothom posava en elles la pròpia ideologia religioso-social. Sempre fou pels catòlics Crist i la seva Església la bandera de combat i el *Regnat Social de Crist* la fórmula sintètica i doctrinal de llurs aspiracions.

Per això, en veure-les fa pocs anys consagrades i proclamades de tan solemniàl manera pel Sant Pare, instituint ensems per a tota la cristiandat aquesta gran festassa de la Reialesa de Crist, el cor dels veterans d'aquelles immortals campanyes ha glatit amb la força indomable dels anys juvenívols i amb aque-

lla mateixa fe i generositat amb què aleshores sofriren tot llinatge de persecucions, i sacrificaren el benestar individual i familiar, i donaren persones i interessos per a fer possible aquest *Regnat Social de Jesucrist*, el qual ara han vist proclamat pel seu mateix Vicari el Pare Sant Pius XI, des de la Càtedra de Sant Pere.

Això que aleshores semblava un somni esbojarrat als prudents segons la carn, i als prudents segons l'esperit una realitat a l'abast dels personals esforços, és ara un fet esplendorós, si no en les baixes terres de la vida humana, en les altes esferes on s'inicien les grans transformacions socials i s'obren camins nous als corrents històrics.

Adveniat regnum tuum!

* * *

Fixa la vista enrera és com millor es veu la magnitud de la present victòria.

La festa de la Reialesa de Crist és també la festa dels braus soldats veterans del Regnat Social de Jesucrist.

Ells i quants amb ells més tard s'uniren el conquistaren amb una sèrie epopèica de sacrificis dignes dels millors temps de l'Església militant.

Es, per tant, natural i de justícia que en constatar el passat diumenge la realitat i la maximitat d'aquesta consagració popular de la *Reialesa de Crist* en les que podem anomenar veritables "vies sacres" de Barcelona i en tots els seus temples, grans i petits, i sobretot en el que és cap i càtedra de tots ells — la santa Catedral església — enviéssim un viu record, junt amb una cordial felicitació, dels quals són eco fidel aquestes ratlles, als ardits soldats veterans del *Regnat Social de Jesucrist*, virtualment associats avui dia al seu triomf immarcescible.

J. J. C.

Vol el Papa Pius XI que es divulgui per tots els mitjans el coneixement de la dignitat reial de Nostre Senyor Jesucrist, per tal de disposar els individus i els pobles, els súbdits i els prínceps, a retre públic homenatge al Rei universal dels segles.

Darrera les carrosses

Una llambregada, un moment, del film de la *Lux Honesta* m'ha donat la causa de l'èxit popular de la cavalcada de les missions, la gran manifestació diàctica del diumenge, 29 de setembre, a la tarda. No era l'esplendor artístic. Ni se'l proposaven els iniciadors, ni, en certa manera, se'l podien consentir. Els elements estètics eren mediocres, improvisats. No era mediocre ni la idea ni la intenció, i no fou gens mediocre l'eficàcia. Darrera de les carrosses anaven a peu les monges, els frares, els missioners, en persona. I això no és pas una escena vulgar. Jo no sóc testimoni personal, però n'he escoltat molts, he vist fotografies i la pel·lícula ha passat davant els meus ulls. Una escena d'aquesta és la que em donà el sotrac de l'emoció. No eren les carrosses, sinó ço qui anava al darrera el que sotraquejava el gran públic. El tremolor del film em portava al davant les ales blanques, les capes negres d'un gran escamot de germanes paüles. Una monja sola, dues, quan van pel carrer, captant o encaminant-se a la visita d'un malalt, ja fan respecte. Però cent monges en manifestació, i després cent més d'un altre institut, i després cent frares i cent més, representen tots els malalts i tots els pobres i tots els asilats i tots els infants i tots els batejats i tots els catecúmens i tots els leprosos i tots els negres i pagans de les missions. El poble ho endevinà, el poble ho veia. I premià amb l'adhesió unànime, fervorosa, respectuosa d'assentiment i escalf. El poble *ho comprenia*.

La carrosa de les monges paüles anava voltada de soldats. Per aquests soldats, sense armes, al poble se li removia el cor. Eren els hospitals militars, Melilla, l'Àfrica, tanta carn de poble com ha jagut i gemit en llits i camilles i en sales d'operacions i en cadires de convalescents i d'invàlids, davall de les ales blanques de les Filles de la Caritat. Ho sap qui hi té parents i qui hi ha estat; i en persona o en família tot el poble ha sofert al Marroc, i sap quins eren els ocells qui el consolaven. Impossibile que, en veure les filles de Sant Vicens de Paül pels carrers, els carrers no vibressin.

Al matí d'aquell dia una fulla sectària retreia, amb intenció de vinagre, *L'església cremada* d'En Maragall. Elegant i amantada rèplica, el doctor Carles Cardó, a *El Matí* de l'edició següent, li oposava *L'església daurada*. L'article d'En Maragall és un record de 1909. Altres records de 1909, amb més raó i veritat que els esquerraïns d'avui gosarà ara retreure, per a veure com parlen i com escolta el poble certes eficàcies. Aquelles corrues descaminades que cremaven convents i saquejaven parròquies s'aturaren, com un mar en tempesta davant roquer altíssim, a la porta de l'Asil de Sant Joan de Déu. Els germans no fugiren, esperaven la turba anarquista, voltats de llurs pobres criatures escrofuloses i paralítiques. El torrent s'aturà, els caps del moti abaixaven la testa, els incendiàries aplaudien i, segons es digué, i és versemblant, hi aportaren encara l'aviram de les altres cases devastades. Per l'estil succeí a la Divina Pastora; la superiora no se'n volgué anar, i es descobrí als revolucionaris voltada de les seves asilades. les filles caigudes d'aquest poble mateix, que el món rebutja i la Religió empara. També allí cediren els agressors i fou respectat l'edifici.

Vull dir que també el poble exaltat sap fer a voltes justícia quan veu el sacrifici clar i patent. I sense que això sigui, ni molt menys, en detriment dels altres edificis que no es salvaren de les flames, dels altres instituts que perdonats no foren, que mèrit no menor tenen llurs obres, cal no oblidar aquest fet interessant de la visió d'una caritat heroica i dramàtica domtant les feres i la ira plebea.

Aquest poble que es deixa seduir, però que es deixa domtar més fàcilment del que es pensa, és el qui aplaudí el Corteig de les Missions. Qui no l'aplaudiria? Els combatents del gran exèrcit de la caritat anaven a peu darrera d'unes carrosses d'una allegoria modesta en l'expressió artística, però rica i opulenta de serioses significacions. Ningú no pot parlar de comparses, perquè els frares, germans, monges i pares missioners són actors i soldats, i els infants i asilats, i els amics que hi figuraven no eren pas gent llogada, sinó voluntaris addictes, i la disfressa d'alguns eren autèntics trofeus de museu missional.

M'han dit la gran emoció que feia el grup de Sant Joan de Déu. En autocars els nens tarats de la tinya i l'escròfula, esguerradets i físics, saludant i tirant petons al poble. Qui ho resisteix? He vist una altra fotografia: darrera de la carrossa ve a peu l'estol dels germans hospitalaris, els fills de Sant Joan de Déu. Qui resisteix l'impuls de l'ovació? Qui en dirà exhibicionisme? Si en plegar de l'ocasional desfilada, tornaran tots a l'hospital, al capçal dels llits, a la sala de cures? Jesús, el Mestre, no s'amagà d'exhibir, quan convingué, els miracles. "Aneu a contar a Joan ço que heu vist i sentit. Cecs hi veuen, coixos caminen, leprosos són netejats, i sords hi senten, morts ressusciten, pobres són evangelitzats; I BENAURAT ÉS AQUELL QUE NO S'HAGI ESCANDALITZAT EN MI" (I).

Hi anaven els Escolapis. El pas d'aquella carrossa recordava un recent episodi de gratitud popular. L'escena, Sabadell. Surt allí, fa pocs mesos, un llibre d'un arrauxat qui, aplegant records de sexagenari, ofereix no poques interessants remembrances als fills de la ciutat; però, espiritista que és, injuria i fa despreci de l'obra educativa que en cent anys han fet a la pàtria del doctor Sardà i Salvany els fills de Sant Josep de Calasanç. Gest exemplar, unànime, tota la ciutat protesta, els diaris s'exclamen, el Col·legi rep mils de targetes i expressions de simpatia i gratitud, i molts subscriptors, malgrat el preu fort de l'obra (ara és moda fer pagar ben cars els llibres dolents) retornen els exemplars a les llibreries. La ciutat ha mostrat que és agraïda. També el poble de Barcelona ho mostrà en la desfilada memorable del diumenge, exhibició no pas immodesta de la multiforme caritat de l'Església vers els pobres d'ací i de l'univers.

Les carrosses passaven, i cada una era una bandera, portant al darrera el regiment. Les ciutats lombardes de l'edat mitja tenien com a bandera municipal *il carroccio*, que hi deien missa a dalt, bous el tiraven, rodes de ferro, i anava a les batalles, i miraven a veure qui el prenia, "i el defensaven fins al desesper amb aquell valor que mereixen la religió i l'honor", i en temps de pau el guardaven al temple major. Al damunt hi posaven, amb l'altar, el sant Crist, el penó comunal, tot el que ells estimaven. No

miraven pas l'art, sinó l'honor i el símbol. Vet aquí doncs, aquell diumenge, els *carrocci* cada un d'ells senyera més que d'una ciutat, d'un institut i d'una institució, alguns d'ells d'una nació sencera. Passen la del Pare Claret, la de Ramon Lull, de Sant Vicens de Paül, de Dom Bosco, i de Santa Teresina dels Carmelites, i de Sant Pere dels seminaris, i de la Mercè, i de Jesucrist Rei. Es un *pageant*, que diuen els anglesos, una desfilada pedagògica, una pel·lícula viva d'ensenyança.

Les carrosses, banderes; religiosos i monges són els soldats a peu. No són comparses mercenàries, són de debò, i de debò els saluden. Vénen després els generals: els bisbes. Vénen els bisbes de missions amb les grans barbes. Els bisbes missioners són la barba i la mitra, prestigi doble. El poble té un respecte especial pels capellans amb barba: el missioner, l'apòstol d'ultramar, quan passa vora nostre és el combatent actiu, l'abnegat doble, l'heroi d'avançada, soldat de les colònies, carn de martiri. Eren els prelatos de la Guinea i de l'Amèrica Central, el bisbe de Shikoko, l'arquebisbe de Verapoly de l'Índia anglesa, i el pastor d'una diòcesi d'aurèola flagrant, Huejutla de Mèxic. Aquelles barbes, als ulls del poble, reviu les barbes dels sants de l'Església, els venerables bisbes barbuts, Sant Ambrós, Sant Agustí, caminant sobre terra.

Jo, darrera dels bisbes amb barba, hi hauria fet anar els bisbes amb bigoti. Si m'haguessin donat una carrossa a fer, hi hauria posat els sis retrats dels sis prelatos xinesos consagrats per Pius XI suara ha fet tres anys (2). A un costat les efígies dels nous pastors indígenes del poble xinès: aquells Monsenyor Felip Tchao, Monsenyor Josep Hou, Monsenyor

Odoric Tcheng, i tres més, amb llurs vestits talars de la clerecia catòlica xinesa, i la creu al pit, i el bigoti tombant pels costats del llavi, senyal que la clerecia és del poble i no pas forastera. En altre costat del quadro, l'escena daurada i formidable de la consagració dels sis prelatos asiàtics sota l'or de la càtedra de Sant Pere: la sensació més emotiva, més *explosiva*, si es pot dir, de catolicitat, que l'Església ha donat aquest temps, sota d'aquest Pontífex, qui és pare de missions i vicari del Rei de tots els homes.

Però una cosa que no poden els generals, la feren els capitosts de la cavalcada aquella: beneïren el poble. Per la balconada i annexos balcons d'un palau popular, el Casal de la Generalitat, damunt del poble i clerecia i comitiva en un plegat feren davallar, entonant simultanis l'*Adjutorium nostrum in nomine Domini*, el *Benedicat vos* pastoral. Jo no sé si ploraven o si reien, com en el vers d'En Guasch:

*I el bisbe riuria
i al'nà a beneï
tothom sentiria
perfum de jardí.*

Però tothom, en rebre la benedicció dels bisbes missioners, sentiria el perfum de les frondes del tròpic i el fortíssim olor de la *flos martyrum*.

R. RUCABADO

(1) Lluc, XII, 22, 23; Mateu, XI, 5, 6.

(2) 24 octubre 1926. — Vegi's *La Vie Catholique*, 11 desembre, 1926, etc. — *Les Missions*, par Mgr. Beaupin, Bloud & Gay, Paris, 1929, pp. 41 i 45.

La selva envaeix la ciutat

La plaça de Catalunya es va convertint lentament en una selva. Ja ningú no discuteix el valor artístic dels grups escultòrics ni la nova estructura que s'ha donat a la plaça. Les plantes i les flors han aconseguit encisar els descontents.

Amb una mica d'esforç imaginatiu podeu fer-vos la il·lusió que us trobeu dins la quietud i la placidesa de la selva.

Les papallones que porten una polsim d'or damunt les ales, volen arran de l'herba fina i flonja, la verdor de la qual ens fa recordar la placidesa dels prats idíl·lics.

Hem vist una abella brunzidora damunt una flor una mica esgrogueïda. Hem vist també volar a l'entorn de la bella escultura d'En Clarà un vol de libèl·lules. A aquests elegants insectes que estan avesats a volar damunt les aigües color de maragda, dels llacs silenciosos, no els esvera el traït de la ciutat.

No solament volen brunzents com una sageta arran de l'aigua dels brolladors que s'enfilen dins la llum clara, sinó també al centre de la plaça.

Quan el cel és intensament blau, els infants juguen i xisclen dins la llum clara del matí. Les libèl·lules planegen damunt d'ells com petits avions, i els infants en sentir-los brunzir s'esveren una mica.

A la nit, quan els estels brillen i tremolen damunt les tenebres per tal de donar una mica d'alegria a la terra obscura que enyora la llum, el grill ocult sota l'herba humida fa vibrar la corda humil del seu monocordi.

Produeix una sensació estranya sentir la vibració de les ales d'un grill al cor mateix de la ciutat.

Segurament els ciutadans entrefagats travessen la plaça sense adonar-se que prop d'ells hi ha un grill que canta plàcidament sota el brill de les estrelles.

Nosaltres ens hem aturat prop l'herbei amb una mica d'emoció. El grill en adonar-se de la nostra presència ha emmudit, però no ha trigat gaire a tornar a rependre el cant monòton i ensopidor.

Els que mai no han petjat la llinda del món blau i resplendent del somni, tal volta es befaran de la nostra candidesa. Confessem, però, que ens és molt plaent saber que al bell mig de la ciutat, d'aquesta ciutat on els homes són tan pràctics, hi ha abelles brunzidores, gentils libèl·lules i grills humils, que, quan fan dringar llur picarol de cristall, ens recorden els camins silenciosos i amarats de pau de les altes muntanyes.

J. C.

Vida de Sant Joan M.ª Bta. Vianney

(Rector d'Ars)

XIII

El servent de Déu havia posat totes les seves il·lusions en l'escola parroquial i en l'orfanat, però aquest s'esmunyí de les seves mans. Els biògrafs del sant rector d'Ars discrepen en aquest punt. Alguns d'ells opinen que la supressió de l'orfanat es deu a una intriga. Els més documentats creuen que si les Germanes de Sant Josep, que en altres indrets sostenien institucions semblants, es varen posar al davant de "La Providència" de la vila d'Ars, fundada pel servent de Déu, fou degut al desig del bisbe de la diòcesi que no desaparegués l'obra en morir el sant rector.

Després de llargues negociacions, les Germanes de Sant Josep varen dirigir "La Providència". Les professores que havia format el servent de Déu, amb gran sentiment abandonaren l'escola. L'orfanat fou suprimit i subsistiren únicament les escoles. El Rnd. Vianney no va mai limitar la llibertat d'acció de les religioses. Elles havien assumit la responsabilitat de la direcció, i no va voler mai posar dificultats a l'obra que anaven a realitzar.

El servent de Déu es va també preocupar de l'educació dels nois, i degut a la seva iniciativa, es va fundar una escola.

L'obra de les missions el preocupava extraordinàriament. Amb poc temps va aconseguir una suma important per a la fundació de diverses missions. Si abans era molt pròdig i adquiria ornaments riquíssims, quan es va lliurar a l'obra de les missions estalviava tant com podia.

Era tan sòlid el seu prestigi, que fàcilment trobava bones ànimes disposades a ajudar-lo a realitzar els seus projectes.

No sempre, però, els que acudien al servent de Déu perseguïen un fi noble.

Un dia, de la diligència d'Ars davallaren cinc persones que es dirigiren a l'església. En aquells dies apassionava la gent les aparicions de la Salette. Les autoritats eclesiàstiques res no havien dit encara sobre l'autenticitat de l'aparició.

El servent de Déu no volia anticipar els seus judicis sobre aquella qüestió, abans de conèixer l'opinió autoritzada dels prelats, però aconsellava als seus feligresos que visitessin el lloc de l'aparició i distribuïa aigua de la font miraculosa. En canvi el seu vicari no creia en les aparicions de la Salette.

Aquells senyors que la diligència va conduir a la vila d'Ars es proposaven presentar al sant rector el jove Maximí Giraud, que amb gran fermesa donava testimoni de les aparicions. Aquella visita tenia una finalitat política. Mons Giray, en la seva obra *Les miracles de la Salette*, explica amb tota claredat i sense eufemismes què es proposaven determinats elements polítics en defensar l'autenticitat de les aparicions de la Salette. Mons Ginouhiac, que fou arquebisbe de Lió, explica també les dites causes en un document dirigit a la seva diòcesi.

Els partidaris del baró de Richemont tenien la pretensió d'aprofitar-se del fet de la Salette i del testimoni dels dos infants per a fer triomfar la seva causa.

Aquells elements són els que portaren a la presència del sant rector Maximí Giraud, que pertanyia a la parròquia de Corps.

Quan penetraren a l'església, el servent de Déu estava confessant i, per aquest motiu, els va rebre el vicari. Li digueren que el jove Maximí volia conèixer l'opinió del rector d'Ars sobre la seva vocació. El vicari els digué que era preferible que consultessin el rector de Corps, que coneixia la vida íntima del jove.

L'endemà el sant rector va rebre el jove Maximí. Conversaren una estona a la sagristia. D'ençà d'aquella conversa no va voler beneir les medalles de la Salette.

Per què el servent havia pres aquell determini? El jove Giraud va donar una versió del fet. Li va preguntar si havia vist la Santíssima Verge, i ell li va respondre que no sabia si en efecte era la Verge. "He vist una "senyora", digué sense capir la importància de la seva afirmació. El sant rector li va també preguntar si era cert que algunes vegades s'havia acusat d'haver dit mentides. El jove contestà afirmativament. El servent de Déu va creure que es tractava d'un jove mentider i va suposar que les mentides que havia dit es referien a l'aparició. Més tard, quan demanaren al jove que digués quines mentides havia dit, explicà alguns fets insignificants que no tenien cap malícia. Les mentides del jove Giraud eren completament innocents.

El vicari fou el que va provocar l'incident de la Salette. El servent de Déu es va mostrar prudent i no féu pública la conversa que havia sostingut amb el jove Maximí; però el vicari, reverend Raymond, com que no creia en l'autenticitat de l'aparició, esbombà per tota la vila que el sant rector es negava a beneir les medalles de la Salette. "Si el Rnd. Vianney, que és un sant, no creu en l'aparició, és una prova evident que és falsa." L'esmentat vicari no simpatitzava amb el jove Giraud perquè un dia que va trobar-lo a les muntanyes de Corps, no va voler respondre les preguntes que ell li va fer sobre l'aparició. Els enemics de la Salette es varen aprofitar del prestigi i de l'autoritat del sant rector per a negar l'autenticitat de l'aparició. La premsa s'ocupà extensament d'aquest fet.

El servent de Déu estava preocupat per aquelles campanyes en les quals els sectaris esgrimien totes les armes de combat.

Un dia digué a les antigues professores de "La Providència" que estava penedit del que havia fet. "Voldria que Déu m'illuminés sobre aquest assumpte. He pregat molt per aconseguir la llum del cel."

L'any 1851, el prelat de la diòcesi de la qual formava part la Salette, declarà que els dos pastors no havien estat enganyats i que, per tant, l'aparició era certa.

Malgrat aquesta declaració, ressonaven encara dintre d'ell les paraules del jove Giraud. ¿Com és possible que tingués fe en l'aparició, si aquell jove li havia dit que deia mentides?

Quan els sacerdots i els peregrins li preguntaven si es podia creure en la Salette, es negava a fer conèixer la seva opinió sobre aquest fet.

Deu mesos abans de morir, la llum de la veritat va penetrar dins el seu esperit. El sant rector sofria molt. Volia resoldre el dubte que el turmentava. Un dia que es trobava molt trist i desolat, féu un acte de fe sobre l'aparició i, sobtadament, va envair el seu esperit una gran placidesa. Un altre dia demanà a la Verge de la Salette que li fes trobar la quantitat que li mancava per a completar la fundació d'una missió; i va trobar exactament el diner que havia demanat. Després d'aquests fets, en preguntar-li un sacerdot d'una parròquia veïna si es podia creure en la Salette, respongué afirmativament. Des d'aquell dia no es va negar a beneir les medalles de la Salette.

Si no hagués interpretat malament les paraules del jove Giraud, segurament no hauria mai posat en dubte l'autenticitat de l'aparició.

La fama del servent de Déu s'anava estenent per tota la França. Tothom sabia que a la vila d'Ars hi havia un rector humil que obrava prodigis.

En morir Mons Devie, fou nomenat bisbe d'aquella diòcesi Mons Chalandon. Coneixia ja el servent de Déu, perquè havia estat dos anys bisbe auxiliar. No existia el costum de nomenar canonge de la catedral a un senzill capellà; però el jove bisbe, deixant de banda els antics costums, concedí l'esclavina de canonge al rector d'Ars.

Acompanyat del seu vicari general, es presentà a la vila d'Ars. El servent de Déu estava confesant. Abandona el confessional, s'obre pas entre mig dels penitents i ofereix aigua beneïta al prelat. Després de pronunciar breus paraules de salutació, Mons Chalandon li mostra l'esclavina de canonge, i el sant rector digué amb veu suplicant: "Mon senyor, doneu-la al meu Vicari; ell la portarà millor que jo."

El bisbe no féu cas de les seves protestes d'humilitat, i li va imposar l'esclavina de canonge honorari.

El servent de Déu acotà el cap avergonyit, i caminava consirosament com si es dirigís al suplici.

En arribar a la sagristia es va llevar ràpidament l'esclavina. L'alcalde li féu comprendre que si es presentava sense ella davant el bisbe, podia aquest molestar-se per la seva desatenció.

Mons Chalandon dirigí la paraula al poble, posant de relleu les virtuts del sant rector. Aquest estava amagat darrera la porta de la sagristia. En veure'l tan neguitós, hom hauria cregut que l'esclavina era plena d'arestes. La comtessa de Garets declarà en el procés de l'Ordinari que aquella fou una escena molt divertida. El pobre rector semblava un sentenciat a mort.

L'endemà examinant l'esclavina va pensar: "Potser algú voldrà comprar-me-la." L'oferí a la senyoreta Maria Ricotier. El servent de Déu li va demanar quinze francs, però en va obtenir vint-i-cinc. La dita senyoreta, en saber que havia costat cinquanta francs, li va lliurar vint-i-cinc francs més i li va dir aquestes paraules: "L'esclavina és meua, però l'usdefruit és de vostè."

Al cap de pocs dies escrivia al prelat dient-li que no disposava de prou diners per completar una fundació i que s'havia venut l'esclavina per cinquanta francs.

Mai ningú no el va veure amb l'esclavina. El Rnd. Toccanier li féu remarcar un dia que havia de portar l'esclavina en senyal d'agraïment, perquè el bisbe, després d'ell, no havia nomenat cap més canonge.

El servent de Déu va respondre somrient: "El Sr. Bisbe ho va fer amb tan poca fortuna la primera vegada, que no ha volgut nomenar ningú més." Mons. Chalandon, durant els sis anys que va ocupar la diòcesi de Belley, únicament féu dos nomenaments de canonge. El Rnd. Gorini, autor de la Défense de l'Eglise, fou honorat amb la mateixa dignitat. D'aquesta manera el bisbe honorava la pietat i la ciència eclesiàstica.

El subprefecte de Trevoux elevà un document al Govern en el qual, després d'esmentar detalladament els mèrits i les virtuts del servent de Déu, es demanava que el rector d'Ars fos nomenat cavaller de l'Orde Imperial de la Legió d'Honor.

Els diaris varen donar compte del nomenament, fent remarcar que havia estat premiada la pietat. Quan l'alcalde d'Ars comunicà la nova al servent de Déu, aquest li digué: "¿La creu que em concedeixen té assignada alguna renda? ¿Podré amb els diners que em donin socórrer els meus pobres?"

En saber que es tractava d'una distinció honorífica, exclamà: "Si els meus pobres no obtenen cap benefici de la creu que m'acaben de concedir, diguen a l'emperador que no puc acceptar-la."

A propòsit de la concessió de la dita creu, li digué un sacerdot amic: "Si les potestats de la terra us condecoren, cal esperar que Déu us condecorarà al cel." El servent de Déu respongué: "Aquestes concessions em fan molta de por. Temo que quan la mort em clogui els ulls i em trobi davant de Déu amb aquestes bagatelles a la mà, em digui: Allunya't de mi, perquè ja has rebut la teua recompensa" (1).

Li foren demanats dotze francs per la tramesa de la creu, i el servent de Déu digué que preferia esmerçar la dita quantitat per alimentar dotze pobres. El Rnd. Toccanier va trametre els dotze francs.

Quan el prefecte es presentà a la vila d'Ars per a felicitar el sant rector, aquest li digué que la creu fos lliurada a una persona que en fos més digna.

El bisbe va delegar al Rnd. Toccanier perquè, en nom seu, li lliurés la creu que el Govern li havia concedit. El sant rector no va permetre que la condecoració brillés damunt la seva pobra sotana. Si ell portava dintre la llum de Crist, ¿com és possible que sentís cap atracció per les coses mundanes? El servent de Déu era tan humil que no es creia digne de portar damunt el pit les condecoracions que portaven els homes mundans.

¿Per què havia d'abellir les coses del món si es trobava ja a la llinda de les portes del cel? Als que viuen dins la llum serena de les altures no els plau posar la petja damunt la pols dels camins.

J. CIVERA I SORMANI

(1) Rnd. Toccanier. Procés de l'Ordinari.

Segon Congrés Internacional de 'Estalvi

Durant els dies 7 a 12 del darrer mes d'octubre ha tingut lloc a Londres la reunió del II Congrés Internacional de l'Estalvi, amb enorme concurrència de Caixes de tot el món.

Era també en el mes d'octubre de l'any 1924 que es reunia a Milà el primer d'aquests Congressos.

La iniciativa havia sortit d'una de les Caixes de més prestigi, de més força econòmica i de més història del món — "Casse di Risparmio delle Provincie Lombarde", amb edifici superb a Milà, decorat amb frescos del Grotto — i va constituir un èxit sota tots els punts de mira. Sobretot, fou un Congrés amb resultats molt pràctics, encara que aquests s'haguessin concretat solament a la creació de l'Institut Internacional de l'Estalvi, entitat que en cinc anys ha obtingut unes proporcions enormes, puix agrupa Caixes de tot el món en nombre extraordinari i ha vingut treballant per assenyalar orientacions fermes i unificar les ja existents en allò en què és possible unificar-les.

El Congrés de Milà fixà aquestes reunions internacionals per períodes de cinc anys. I ha estat durant la primera setmana d'octubre que s'ha reunit a Londres la segona d'aquestes grandioses assemblees. El Govern anglès li donà tot el relleu possible fins al punt que la sessió primera fos presidida pel ministre Mr. Snowden, qui inaugurà les tasques amb un discurs robust i documentat i en la clausura prengueren part el propi príncep de Galles i el ministre de l'Interior Mr. Clynes, qui tancà les tasques del Congrés amb un altre parlament orientador.

En el Congrés no es féu tasca enlluernadora, però sí tasca de gran profit orientada cap a dos objectius: primer, examen de consciència de les pròpies institucions de l'estalvi (tant de les Caixes com de l'Institut Internacional) per a cercar la manera com s'havien portat a la pràctica les conclusions del Congrés de Milà; i segon, orientacions a prendre tant en relació amb aquell primer Congrés com per a petjar nous terrenys dins el món de les economies que s'aixopluguen sota l'estalvi. El primer objectiu fou obtingut mitjançant comunicacions de totes les Caixes de l'Institut al Congrés de Londres, comunicacions que constitueixen un arrelplec de dades i estadístiques de tota mena que faran del llibre dels treballs del Congrés de Londres un volum de consulta necessari per a tots els homes d'estudi.

I el segon assolí igualment una eficàcia màxima en les deliberacions i acords de més de quatre cents congressistes de tot el món (fins dels Estats Units i Austràlia) que aportaren allí els seus coneixements i la seva riquíssima i variada experiència.

L'organització de les Caixes i la legislació dels diferents països; les formes de propaganda per a l'estalvi, especialment entre les classes obreres; la tutela de l'estalvi dels emigrants; relacions, naturalment delicadíssimes, entre les institucions d'estalvi i els Bancs; la vida interna de les Caixes en els problemes de l'emplaçament de l'estalvi i de la formació de les reserves, constituïren el nucli de les deliberacions. I cal ajuntar a elles un seguit de temes de complement, com el de la propaganda de l'estalvi mitjançant el cinematògraf, serveis complementaris de les Caixes, funció educatriu d'elles, etc. En l'es-

tudi de totes aquestes qüestions es donaren notes vives i fins i tot pintoresques.

Una Exposició anà anexa al Congrés. Cal dir que l'Exposició no estigué pròpiament a l'alçària de l'assemblea; era reduïda, poc curada en detalls, un molt fluixa. Això no vol dir, però, que no es poguessin remarcar en ella notes ben interessants, entre les quals va fer un paper immillorable la instal·lació de la Caixa de Pensions de la nostra ciutat, que hi aportà un fort concurs.

Espanya prengué part activa en el Congrés. Disset representants, exposicions interessantíssimes, participació molt forta en l'Exposició anexa i intervencions ben assenyades. Fou objecte de particular acord i de recomanació a totes les Caixes del món la institució dels Homenatges a la Vella, fills de la Caixa de Pensions de Catalunya i ja internacionalitzada pel Congrés d'Assistència Social de París, de l'any 1928.

Qui pot dubtar de l'interès econòmic i social dels problemes que les Caixes d'Estalvi plantegen avui en dia? Per damunt de tot, però, hi ha el problema de la menor o més gran intromissió de l'Estat en aquestes institucions, intromissió que porta com a conseqüència que les Caixes puguin desenrotllar una tasca social fecunda (com a Itàlia, Espanya, etc.) o que es converteixin en senzilles oficines recaptatòries de l'Estat (com a França, Anglaterra, etc.).

Es clar que en una senzilla ressenya del Congrés, no és hora d'escatir aquests problemes, que ens portarien massa lluny. Solament podem dir que els qui assistirem al Congrés com a representants de Caixes de la nostra terra ens sentirem satisfets del nostre règim d'autonomia, de relativa llibertat, règim que és el que fa de les nostres institucions d'estalvi entitats socials de primera categoria ensem amb entitats fortament arrapades als problemes de la riquesa col·lectiva. No tenim res a envejar, en aquest punt, a cap país del món i podem estar veritablement orgullosos de ço nostre, superat en pocs llocs.

JOSEP M. GICH

EL LLIBRE DE LA PARAULA DE DÉU

LA SAGRADA BIBLIA

EL NOU TESTAMENT

VOLUM I

Els Evangelis i Fets dels Apòstols

CONDICIONS DE VENDA

Edició de doble text: llatí i català . . . 8'50 Ptes.
Edició de text llatí sol. 6'— »
Edició de text català sol. 5'— »

Totes aquestes edicions van enquadernades amb finíssim pegamoid, imitació de xagrí. Enquadernacions més luxoses de distints preus.

Ha sortit ja el primer volum de la SAGRADA BIBLIA que publica l'Obra del Sant Evangeli de FOMENT DE PIETAT

En el mes dels difunts

A Ramon Rucabado

A l'hora del decandiment de la natura, celebrem la diada dels difunts. Volen resseques al buf tardoral les fulles dels arbres, però alhora fulguren tot pomposos els crisantems, i sota l'herball místic embau-men de nou l'aire les primeres violetes. La natura mor i esdevé renadiua a la vegada. Així també dels homes moren uns, d'altres neixen, i d'altres es vivifiquen en l'esperit dels morts, damunt el món dels nou nats.

La mort i els morts conviden a meditar a l'home oblidatís o torturat, en aquesta hora de tardor. Si els morts, els quals foren i ens precediren en el somni de pau, ja no són res, vanitat efímera la de les nostres llàgrimes i sospirs. La mort, el suprem bé cobejable, puix que anorrea tots els mals. I la vida, una punició absurda per tal com els dolors i patiments no són pas recompensats amb els goigs i plers a què aquella ens invita fallaciosament.

Els morts, però, morts i tot, imperen—ha dit algú. —I la mort es destaca com una pira sagrada, que projecta una resplendor, espais enllà i temps enllà, i il·lumina als vivents l'esdevenidor obscur. I és, perquè els morts són uns esperits que romanen si és possible, més vius que abans, i la mort, els raigs que els corona de llum. Així els morts ja no s'han tornat pols de la terra calcigada, i la mort no sobta com la mòmia terrorífica de la dalla igualadora. Sinó que aquells han esdevingut uns companys amb la dotratgia dels quals avancem camí de l'Eternitat. I aquesta, l'àngel omnipotent que guia a tots. Llavors tampoc el record d'ells no deu constituir una efusió sentimental fugissera, sinó l'oració eficaç que ens fa participants de la comunió íntima d'ells. Tot pren un sentit i conté una gràcia. Es el sentit de la gràtia, i la gràcia de l'exemplaritat.

Cadascú recorda els seus morts. Massa personalitzem aquesta sagrada afecció. La justícia immanent imposa l'imperatiu de no oblidar-nos de cap, o de recordar-los tots, i encara més, de pregar per tots ells. Puix si imperen, tenen el dret de manar-nos, i nosaltres el deure d'obediència i fidelitat. I imperen verament amb els tresors acumulats de què gaudim, els costums amb què som performats, el dret que ordena la nostra vida i sobretot, amb les idees amb què ens orientem. Tots morim amb un dret de justícia a satisfer en el món. Qui l'ha de satisfer, doncs? L'anarquia és una desordenada cobejança de justícia. El socialisme, el daler deturpat de fer efectiva tota justícia en aquest món. Qui pot mesurar ací baix tota justícia, i quin sistema social pot realitzar-la a bastament? Si tot es pogués recompensar ací en la terra, o s'hagués de satisfer per un estricte compliment de mutualitat, cada generació hauria de recomençar l'obra de la civilització de cap a cap. Puix cadascú caldria que s'endugués al si de la terra el fruit total dels seus treballs. I els que romanguessin, haurien d'apressar-se a iniciar l'obra de bell nou, tot esperant, si per cas, d'altres generacions que els satisfessin el treball impagat, el d'elles i el d'aquelles altres que la Mort, sense cap resposta a l'edat i condició, s'ha endut. De gènere en gènere la civilitza-

ció es desvincularia de l'èxit cabdal i se'n descen-traria continuament.

La filosofia cristiana arrela l'home en aquell punt en el qual, si bé no es pot sentir amb exclusivitat l'eix de la civilització i la vida, si, però, l'obliga a cooperar al manteniment necessari de l'equilibri universal. Segons aquesta llei, en compensació de tot allò de què gaudim gratuïtament; transmès per les generacions que ens han precedit en el somni de pau, hem de treballar per a les que ens succeiran. D'aquesta faisó hom no sols inscriu les seves obres en l'Eternitat, sinó que ja comença de perennitzar-les en aquesta vida i aconpleix la norma més dre-turera per a valoritzar-les totalment. Puix el bé d'un hom res no representaria si no es reintegrés tot seguit al treball de cooperació de tots els altres.

Alta directriu de la vida cristiana, alhora constitueix l'arquitrà de la més pacífica convivència social i del viure civil de bon ésser. Col·laboració de classes i no lluita de classes. Ben entès, però, que la col·laboració sovint exigeix de cadascú batalles més dures i més difícils de guanyar. El *Bis vincit qui se ipsum vincit* dels antics, és tot amarat de saviesa cristiana. La lluita de classes comença en el punt en què un home perd certes primeres batalles amb ell mateix. Voler guanyar-les, constitueix l'esforç amb què cadascú contribueix cada dia i cada moment a l'obra de la pacificació social.

Si la pau és el fi de tota lluita ben menada, en cap altre ordre aquest escoli no es realitza en un més eficaç i immediat compliment que en les victòries aconseguïdes en les lluites sobre cada u mateix. I la pau social no sabria, ni podria recolzar en cap altre fonament més sòlid. Per això amb molta sagaç justesa hom sovint ha pogut remarcar que la qüestió social és una qüestió moral. Qüestió de guerra decidida contra tot egoisme i arrauxament. Contra tots els set pecats capitals.

Cada difunt, després d'ésser sotmés al judici de Déu, encara roman a la mercè dels homes que el succeeixen. Car si no hi ha obra sense mèrit o des-mèrit davant de Déu, tampoc no n'existeix cap, per bé que limitada dintre un cercle més reduït, que no tingui una transcendència més enllà, i entranyi les seves seqüències dilatades. Animal social, l'home no pot deixar de perennitzar cap de les seves accions, on l'espai i en el temps. I dels fruits de les obres d'aquells qui foren, els qui romanen se'n gaudeixen o en pateixen. La Comunió dels Sants té una profunda llei de correspondència o parallelisme en la comunió dels vius.

Non omnis moriar, lector amic. Jo no moriré tot, ni tu tampoc, ni tampoc els qui ens precediren i els que encara ens succeiran per generacions de generacions. Sota els núvols de novembre, entre el bosc de les creus simbòliques, en deixar la corona de fulles ventisses sobre la llosa freda o la terra humida, fes un acte de fe profund i digués:—Morts tots els qui encara viviu i viureu sempre, pregueu per als que ara només vivim ací baix. I creu sobretot en la resurrecció de la carn!

ANGEL GRAU

Diada de Tots Sants de 1928.

Crist-Rei

Era davant de Pilat — el pobre dèbil Pilat, home sense fixació ni norma definitiva — que tota l'assemblea de gossos folls que encalçava a Jesús l'acusava dient: "Hem trobat aquest home revoltant la nostra nació, prohibint el donar tributs al Cèsar, i dient que ell és el Crist rei." (Sant Joan, XXIII, 2).

Pilat el va interrogar aleshores, dient-li: "Ets tu el rei dels jueus?" (Joan, XXIII, 3.)

I Jesús li respon: "Tu ho dius" (Joan, XXIII 3.).

* * *

Germans: heus ací la confessió, de llavis del mateix Crist, de la seva reialesa.

Heus ací, doncs, *el nostre Rei*, i aquest Rei *tot diví i ben humà*, a la vegada. El Rei del *reialme del temps* i de *l'anyada eterna*... Heus ací a JESU-CRIST.

Rei *tot diví*. Jesús és anomenat el "Verb" paraula per excel·lència i substancial, perquè procedeix eternament del Pare, i el revela a semblança de com la paraula humana revela el pensament humà. Aquest Verb diví que creà totes les coses, tenint per tal, sobirania i domini damunt totes elles. Aquest Verb diví que és el qui s'encarnà de Maria Verge, i es féu llum dels homes, rei dels homes, essent anunciat per Joan el Baptista. Aquest Verb finalment, que es revelà a si propi *amb igualtat amb el Pare* (Sant Joan, V, 16-47).

Rei *ben humà*. Jesús, en tant que Déu, fou veritablement home, vestit i afeixugat amb la vestidura corruptible i pesada de la nostra mateixa carn. I sentí, com tot nascut de la llavor d'Adam caigut, les dolors i les minves de la nostra humanitat genèrica. I per bé que, específicament, la seva carn conegué l'estímul del pecat (o sia la mort, segons llenguatge de Sant Pau) no conegué, però (ni podia conèixer, altrament!) personal delictes ni pecadora feblesa. Hauria estat cosa indigna d'un Rei d'una tal reialesa com la que aureola el Crist!

Heus ací el Rei de *l'anyada eterna*, aquells qui no havent tingut raó de començ tampoc pot conèixer límit finidor.

I heus ací, finalment, el Rei *del reialme del temps*, en tant que aquest temps s'ordena a la plena reialesa de Crist en l'eternitat.

Convé especificar-lo aquest reialme de Crist?

Oi, si convé! Són tantíssims els propis cristians que *l'ignoren*, que *no el saben*, que *el desconeixen*! I encara espanta més el pensar que ignorant-lo no l'han d'obtenir!

Doncs, en nom de Déu, anem avui una mica a la

* * *

I diem en concret: el reialme de Crist en aquest món *és la veritat*.

I la *Veritat i Déu* són una mateixa cosa. La veritat, diu l'Apòstol, farà ofici de mestre o de preceptor que us menarà cap a Déu, cap al ple reialme del Crist. Observeu que és el mateix Crist el qui ens diu: "Jo sóc la Veritat". I així només Ell pot dir el que diu: "De veritat, de veritat us dic, qui escolta la meua paraula té la vida eterna" (Joan, V, 24). I així pot anotar el comentarista d'aquest passatge: el pecador qui escolta la paraula de veri-

tat de Jesús, passa de la mort espiritual a la vida de la gràcia. La mort corporal que més tard li sobrevingui no farà altra cosa que obrir-li les portes d'una vida eternal.

Contravé, doncs, el regne de Crist en aquest món *la mentida*, la mentida especiosa i diversa que ho ha contaminat tot i que de dia en dia ve frenant i dificultant la pujada o ascensió de tots els pobles cap a Déu.

I en aquest cas concret *són mentida* totes i cada una de les coses que actuen o es manifesten o funcionen en contradicció a la *doctrina de la veritat*, que és el Sant Evangeli i contra les quals mentides heu d'estar previnguts i vigilants.

Sapigueu-ho! *Són mentida*: la idolatria dels sentits, de la carn, de la simple raó, de la ciència; la infatuïtat intel·lectual que creu abastar-ho tot; la supèrbia del seny i la del cor i la de la vida; l'egoisme animal que exclou la molèstia o el sacrifici pel bé i pel profit del pròxim i aquell altre egoisme o messelleria de bou tardà que envaeix l'home i no el deixa mobilitzar per anar al temple a flectir genolls i vida entera davant Déu, Amo i Senyor; l'avarícia del poderós que no li deixa jaquir de bon cor les espigolalles de la seva sega perquè les aprofiti el pobre o el desvalgut; l'opressió del proïsme i la seva expoliació obrada amb ungla àvida i amb cor d'acaparació; la manca de temor de Déu que és camí obert de tota injustícia; la comissió de tort en el judici; el posar-se contra la sang del proïsme, que consisteix a anar-lo bescantant entre els conterrànies o els companys; el fer averanys i fetilleries; el pecar contra les virtuts de la fe, l'esperança, la caritat i la religió; el jurar falsament; el jurar coses males i el sollar la llengua i els costums amb la lloresca del pecat de blasfèmia; el profanar el dia de festa en els obradors, en les campades, en el propi domicili, per mitjà d'obres servils i el deixar d'anar a missa els diumenges i altres dies de guardar; el deixar de donar assistència, reverència, obediència i amor als pares i als superiors; l'exercir l'autoritat amb mires despòtiques o amb simple criteri de força o eminença, no deixant en tranquil·litat de vida i esperit a l'inferior o despullant-lo injustament dels seus drets o prerrogatives; el deixar de mirar els inferiors i criats com a fills, i el no tractar-los com hom voldria ésser tractat si es trobés en son lloc; el fer i desitjar algun mal a si propi o a algú del proïsme, ja sia en el seu cos, ja sia en la seva ànima; el regatejar o negar els senyals comuns de caritat i d'amor que es deuen entre si els súbdits del Reialme de Jesucrist; l'esperit de rebel·lió, malgrat es vulgui fonamentar en pretextos de dignitat i de justícia; el resistir l'autoritat legítima, puix com diu Sant Pau, això és el mateix que resistir l'*ordenació de Déu*; el pecar de venjança; el fornir d'intent o d'obra amb lliure o desposada d'altri, el qual pecat és abominació màxima i principi de tota malvestat; en una paraula: el fer i obrar qualsevulla cosa oposada en poc o en molt a aquella llei bàsica del Reialme de Jesucrist en aquest món i que ens mana *estimar i servir Déu sobre tota cosa i mirar-nos el proïsme com la nostra mateixa sang i destinació*.

Tot el contrari d'aquesta tirallonga foscant de pe-

cat i de cràpula moral que us he anat especificant suara, és el regne de Crist en aquest món.

Teniu, per tant, que el *reialme de Crist en la terra* és la quintaessència de l'ordre, de la pau, de la benignitat, de l'equitat, de la justícia, de la cordialitat, del perdó, de l'amor, de l'abnegació, de la fineza d'ànim, de la lluminositat d'esperit, de la suavitat dels costums, de la valenta coratgia, de l'altruisme, del bon seny, de la salut i de la gràcia, DE LA BONDAT I DE LA VERITAT.

Què més voleu? Què més podem ambicionar que abasti a complir la mesura plena i insaciable del nostre cor sà? Quina perspectiva més neta i més sense lleganys ni calitges pot ambicionar la mirada àvida del nostre enteniment no emmalaltit?

* * *

Ara més que mai; amb el cap enclí davant la majestat del nostre *Rei Immortal*, i amb els llavis posats damunt el trau lluminós de les seves ferides per la nostra ciutadania, diguem al Rei:

VINGUI A NOSALTRES EL VOSTRE SANT REGNE!

Aquest *Sant Regne* que indefectiblement vindrà a nosaltres si som amatents i promptes a què, al damunt nostre, es compleixi, no pas LA NOSTRA, sinó sempre, i en tot temps, i en qualsevulla circumstàn-

cia — pròspera o adversa, punxant o acaronadora, alegre o trista —, la seva (entesos, eh?).

LA "SEVA" SANTÍSSIMA VOLUNTAT...

I entretant, en senyal de jubilació i de festa, alcem les nostres banderes fetes de blanc de bondat i de sang de sacrifici, corejant arreu del món:

VISCA CRIST-REI!

Puix que ha de tenir acompliment entre nosaltres aquella aspiració del Salm 46, de David, que fa:

"Omnes Gentes, plaudite manibus: * jubilate Deo in voce exultationis,"

"Quoniam Dominus excelsus, terribilis: * Rex magnus super omnem terram."

"Quoniam Rex omnis terrae Deus: * psallite sapienter."

O el que és igual, en vernacle espongit i festejador:

"Tothom faci palmoteig de mans, lloant Déu amb veu de joia."

"Puix que el Senyor és excellent, mirable, i Gran Rei sobre la terra ecumènica."

"I puix que Rei de la terra tota, lloem-lo amb saviesa justa."

MN. LLUÍS G. PLA

Oficina Romànica

Secció de llengua literària

CONSULTES

Cons. 25. — El corrector de proves m'esmena per *sargir* el *surgir* que jo posava en el sentit de *zurcir* castellà. Amb quin fonament, pregunto? — J. R.

Resp. — Es tracta dels derivats catalans de la paraula llatina *SARCIRE*. Segons ens informen de les oficines del Diccionari de Mn. Alcover, en català tenim *sarcir* viu al Rosselló, *sarsir* viu a Mallorca i Menorca, *sargir* viu a la Ribera d'Ebre i a Eivissa, i *surgir* viu a bona part de Catalunya. En els documents antics trobem principalment les dues primeres formes *sarcir* i *sarsir*, que s'acosten més a la paraula llatina original. *Sargir*, que també es troba en escrits antics, sembla haver sofert una contaminació, potser amb *sarja*; i de *sargir* s'ha passat a *surgir*, que surt per primera vegada en el Diccionari Lacavalleria (1696) com equivalent de *resarcir*.

De totes aquestes formes, per tenir tradició literària més antiga i conservar més pura la forma original, són preferibles les dues primeres *sarcir* i *sarsir*, encara que no siguin precisament les corrents en el català central; que no sempre és aquest el que conserva millor la tradició de la llengua. Però també són bones les altres dues formes *sargir* i *surgir*, i caldrà usar-les, quan més interessa que ens entenguin que no pas fer llengua literària.

El corrector de proves haurà esmenat *surgir* per *sargir* segurament guiat pel *Diccionari Ortogràfic* que només porta *sargir* i assenyala a *sorgir* l'equivalència castellana *surgir*. Admetent *sorgir*, *ressorgir* com a transcripció de *surgir* castellà, ja no pot fer confusió *surgir* en sentit de *zurcir*, l'única dificultat que hi podria haver d'admetre'l. Val a dir que el *Diccionari Ortogràfic* no porta pas totes les paraules catalanes i les variants legítimes.

El Secretari de Redacció de l'O. R.

Noticiari

Estranger

La collita de gra per a aquest any es calcula a Itàlia en més de 67 milions de quintars contra 62

Les collites de morenc, vi, oli i tabac es presenten molt satisfactòries allí.

El dia 7 d'octubre vinent, amb assistència del senyor Mussolini, se celebrarà la cerimònia de premiar el vencedor de la *Batalla del Gra*, instituïda pel Govern feixista.

—Fugint de la carestia de les habitacions, els veïns de Tòquio n'han deixat desertes 65.000.

—A Nova York va a construir-se una casa de vuitanta pisos, que costarà més de tres cents milions de pessetes. Es una bogeria com qualsevol altra.

—La comissió antialcohòlica de Mèxic es proposa intensificar la seva campanya, si bé apartant-se de les orientacions seguides pels Estats Units en aquesta matèria.

Projecta fundar a les escoles primàries una veritable assignatura explicant els danys de l'alcoholisme. A més a més es formaran lligues antialcohòliques en les quals entraran especialment professors i alumnes, i s'establirà entre la joventut el jurament antialcohòlic prestat davant la bandera nacional.

—Per ordre de les autoritats de París ha estat expulsat el súbdit belga Hanswyck, conegut per *Yoris*, autor de dues peces teatrals, el caràcter antimoral de les quals ha provocat diversos incidents en un teatre on foren representades.

—El cap de Policia de Manila (Filipines) realitza una campanya de moralització pública verament exemplar. Res indecent o fomentador de la indecència no escapa a les seves mans: quioscos, cines, teatres, bars, cafès, llibreries, estàtues, cares sospitoses, etc., etc. S'ha proposat acabar amb la immoralitat pública. Però ai, que mentre no pugui vestir els despullats o despullades...!

TEMES DE LA SEMANA

L'afer Sànchez Guerra ha donat joc algunes setmanes a la política espanyola, i peu a molts fantasiosos calendaris.

Recaiguda la sentència sobre aquest afer, deixarà plaça, naturalment, a un altre. Quin serà?

El més important de tots és el de l'estabilització de la pesseta, la solució del qual urgeix per més raons de les que abans s'adduïen. Ara mateix resulta que Espanya i Portugal són les úniques nacions de moneda inestable, és a dir, de moneda que no té valor propi assegurat i depèn de causes fortuïtes, unes vegades, i bancàries, altres; incapaç, per tant, de regular el valor de les coses i la marxa de les transaccions. És moneda-mercaderia, no moneda-tipus.

Aquesta condició fa la nostra pesseta inapta per alternar amb les monedes estabilitzades, impeding que Espanya prengui part en la constitució del Banc Internacional de Pagaments que és la gran entitat bancària que s'està constituint per a portar a cap la liquidació financiera de la gran guerra.

L'afer de la rescisió del Contracte de l'Estat amb la Companyia Transatlàntica és igualment un dels principals que ocupa justament l'opinió pública. Quan en tracten amb algun coneixement de causa, reten a la veterana entitat naviera els més pregons respectes. La nació espanyola deu a la Transatlàntica serveis inapreciables. Cal recordar el que féu per ella durant els llargs anys de les guerres colonials, i les crisis que evità, o solucionà, per als governs que aleshores regien, atordits i aclaparats, els destins nacionals amb la mort a la gola, per a hom presenciar endolat la desaparició, diguem-ne la mort, de la popularíssima entitat naviera.

I abans de posar punt a aquestes ratlles, sigui'ns permès als qui coneguèrem i estimàrem de prop l'"home de la Transatlàntica" (i de mil empreses més), retenir-li un públic testimoni d'admiració i de gratitud pels seus vitals serveis a molts alts interessos que sense la magnanimitat i els sacrificis de l'inoblidable Marquès de Comillas haurien restat desatesos amb danys socials gravíssims, alguns d'ells irreparables.

El plantejament, desenrotllament i solució de la crisi francesa, ha estat com un curs de dret polític pràctic parlamentari constitucional vigent.

Es a París de França on resta encara ple de vida, si bé que no sense perills de mort, aquest discutit sistema polític, al qual no ha fet pas cap honor ni prestat cap força — ans al contrari —, aquesta la-

boriosa i espectacular crisi, digna d'un film, ni que fos callat...

De les lliçons en ella rebudes resulta que aquesta vegada han actuat en la seva gestació forces visiblement extraparlamentàries; i ja no parlem d'aquelles altres forces subterrànies que tant de paper juguen en l'actual política francesa. L'interès de partit s'ha vist sobreposat sovint a l'interès nacional, i les patums que sostenen l'entrellat de les esquerres les han fet ballar al so que els ha convingut amb perill no solament de l'esdevenidor de França, sinó de la mateixa pau d'Europa i àdhuc del món.

La gent que no es fixa gaire amb la divisió i nomenclatura dels partits polítics francesos s'ha preguntat en aquesta ocasió quines diferències realment els separen si la denominació de tots ells quasi els nreix a tots. I la veritat és que, substancialment, tots són uns i quasi tots ells tenen un denominador comú: el laïcisme. Que tothom sap el què vol dir.

Altrament la política francesa seguirà pels camins fresats després de la gran guerra. No n'hi ha d'altres.

En pocs dies els atemptats *gran stil* han tornat a commoure les consciències. La premsa d'informació mundial ha tingut ocasió de donar interès palpitant als seus reportatges, un xic estantissos.

Aquests dies s'esperen amb emoció els diaris. Se surt a desgràcia per dia i a grans novetats polítiques per hora: Discursos de Mac-Donald, de Henderson, de Mussolini; crisis a parells; autonomies noves, o *self governaments* importantíssimes; crisis bursàtils mai no vistes com les de Nova York; conflictes constitucionals exasperats com els d'Austria; reconstrucció de pobles, com l'Afganistan; referèndums com el d'Alemanya; topades diplomàtiques com la d'Itàlia i Iugoslàvia...

D'aquests i altres esdeveniments hi haurà ocasió d'anar-ne parlant. Per de prompte el que més crida a hom l'atenció és el deseiximent de la política exterior tradicional d'Anglaterra, és a dir, la seva actuació anti-imperialista i la franquesa amb què hi dóna el tomb el govern laborista i es col·loca sense cap compliment entre les altres potències, ella que per espai d'una llarga centúria ha figurat al cap de totes i era l'àrbitre indiscutible de la política mundial.

Es aquest, sens dubte, un dels fenòmens polítics més transcendents i més grandiosos dels temps moderns dintre d'un *modus faciendi* quasi bé nibat de patriarcaleria. Mac-Donald marca en la història de la Gran Bretanya, i per tant en la història del món, un punt culminant. Qui ho havia de dir!

J.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Casa BELETA

VESTITS MARINERS I ESPORT

===== GUST I ELEGÀNCIA =====

LA MILLOR SASTRERIA PER A NENS

Avinguda Portal de l'Angel, 35. - BARCELONA

LA CONSTÀNCIACOMPANYIA ANONIMA
FUNDADA EL 1906Segurs ferroviaris en general. — Especials "Paquets"
Segurs marítims. — Segurs d'incendis

RONDA UNIVERSITAT, 4 — Telèfon 20648 — BARCELONA

CONSELL DE BON GERMÀ

Germà: No juguis a la loteria. La millor loteria és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa prova-ho a l'estanc i loteria del carrer de Fernando i... qui sap!

Hi trobaràs també tabac, timbres, segells, etc. de totes menes i preus. Ah, i bitllets de Nadal. Escolta, germà: Estàs assabentat de com els va anar als meus clients en el sorteig de l'últim Nadal? Informa-te'n, val la pena.

FERNANDO, 32 (prop Avinyó) - BARCELONA

Calçats Minerva Via Layetana, 30
BARCELONA**Bloc d'anunciants**

Els bons amics nostres que amb l'anunci contribueixen a la difusió de la nostra revista, han de merèixer les simpaties dels nostres subscriptors i lectors en general que coincideixen amb el nostre ideari. Ens plau publicar a continuació el nom dels nostres anunciant, per tal que els nostres amics els recordin quan hagin d'adquirir algun dels articles que ofereixen al públic.

Heus els ací:

ACADEMIA COTS:
Av. Portal de l'Angel, 38.	DROGUERIA I PERFUMERIA:
Pallejà i Bonmatí, S. L. Claris, 57.	OBJECTES D'ESCRITORI:
Bazar Balmes. M. Bofarull. Balmes, 52.
ACCESSORIS D'AUTOMOBILS:
Service Station. Aragó, 272.	ELECTRICITAT:
Antoni Alió. Laietana, 67.	OLIS PER A AUTO:
"Autol". Laietana, 7.
AGENCIA D'ASSUMPTES ADMINISTRATIUS:
Josep Cardús. Balmes, 16, pral.	GANIVETERIA:
Josep Roca. Plaça del Pi, 3, enfront de l'església.	PASTES PER A SOPA:
Antiga "Casa Figueras". Rambla de Sant Josep, 11.
AUTOMOBILS:
Còrsega, 293.	GRAMOFONS:
Cèsar Vicente. P. de Gràcia, 4.
Guillem Puig. Pelai, 14.	PINTORS DECORADORS:
Vilaró i Valls. Corts, 604.
BICICLETES:
R. Serra. Rbla. Catalunya, 106.	MATERIAL FOTOGRAFIC:
Vda. Enric Riba. Rda. Universitat, 37.	RADIO:
Codina i Farriol. Balmes, 126.
BRONZES D'ART:
Biosca i Botey. R. Catalunya, 129.	MATERIAL PER A COBERTES:
Uralita, S. A.	REPARACIO D'AUTOMOBILS:
Tallers Balmes. Balmes, 76. Juli Klugg.
CAMISERIA:
Salvador Rubert. Aribau, 30 i
Avinguda Portal de l'Angel, 13.	MOBLES:
Còrsega, 394.	SABATERIA:
Calçats Minerva, S. A. Laietana, núm. 30.
Casa Creus. Aribau, 24.
CIMENT ARTIFICIAL:
Josep Fradera. Ronda Universitat, 31.	MODES:
M. Estera de Galera. Rbla. de Catalunya, 7.	SASTRERIES:
Rambla Catalunya, 12, 1. ^{er}
(Especialitat en vestits per a nens.)
Ramon Beleta. Av. del Portal de l'Angel, 35.
COMPANYIA DE SEGURS FERROVIARIS, MARITIMS I INCENDIS:
"La Constancia", Ronda Universitat, 4.	MODISTA:
R. Puigdomènech. Diagonal, 452.	SEGURS D'AUTOMOBILS:
"Omnia". Rda. Universitat, 15, 2. ^a
CORRETGES:
Manuel Blasi. Passeig de Sant Joan, 13.	NEUMATICS:
"Bergougnan". Rambla de Catalunya, 76.	XARXES I FILS PER A LA PESCA:
Fills de Gabriel Julià, Bruch, 7.
	NEUMATICS (venda i reparació):
Casa Vallespi. R. Catalunya, 118.	
	NOVETATS PER A SENYORA:
"El Centro". Rda. de Sant Pere, 5.	

Companyia Trasatlàntica

VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

- RAPID } Espanya-Nova York
 DIRECTE } 9 expedicions a l'any
 RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
 16 expedicions a l'any
 EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
 12 expedicions a l'any
 LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
 16 expedicions a l'any
 • Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
 11 expedicions a l'any
 • Mediterrani a Fernando Póo
 12 expedicions a l'any
 • a Filipines
 3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
 telefonia. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
 en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
 oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
 I FILS RETORTS
 PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
 (Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

OMNIA, S. A.

Companyia de segurs del
 Reial Automòbil Club d'Espanya

OFICINA PRINCIPAL:

Comte de Peñalver, núm. 24 - MADRID

SUBDIRECCIÓ A CATALUNYA:

Ronda Universitat, 15, 2.ª - Telèf. 16974

Aquesta Companyia cobreix els riscos dels
 cotxes automòbils.

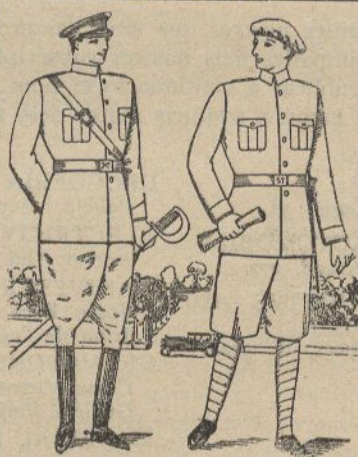
Dany i pèrdua del cotxe

Per topada, incendi, parat o corrent. Per
 robatori consumat o intent de robatori
 Per acte mal intencionat de tercera persona
 Per accidents o incendi durant el transport

Responsabilitat civil

Per accidents o incendis causats pel cotxe
 assegurat a tercers persones, a la propietat
 o animals pertanyents a dites tercers per-
 sones.

Tot això en una sola pòlissa combinada, que
 val per tota l'Europa i rescindible en qualsevol
 moment.

ANTON CALLIZO

RONDA UNIVERSITAT, 29
 BARCELONA

JA SOU SUBSCRIPTORS
 DE
 CATALUNYA SOCIAL?

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

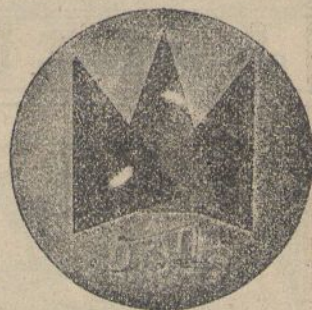
JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

PARATGE I TALLERS:Carrers Sepúlveda, 148-180
Villarreal, 35
i Floridablanca, 121
Telèfon 31510**CASA CENTRAL:**Carrer Aragó, 272
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11550**MAGATZEMS:**

Consell de Cent, 421

SUCURSAL:Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carre-
teres de Madrid i Cornellà**BARCELONA****Codina Farriol
Radio - R E M****APARELLS - ACCESSORIS**La millor qualitat. — El millor preu
Laboratori. — Taller de muntatge

126, BALMES, 126 - Telèfon 74755

BANCO NUEVA HISPANIA
(Societat Cooperativa d'Estalvi i Crèdit)**DOMICILI SOCIAL:**

BARCELONA. - Rambla de Catalunya, 16

SUCURSALS I AGÈNCIES:

Lleida - Reus - Sabadell - Sta. Coloma de Queralt - Vich

DELEGACIONS:

Pont d'Armentera (Tarragona). - Sant Guim (Lleida)

Capital social el 30 de juny de 1929: Ptes.

2.351.628'89Préstecs realitzats i efectes comercials descomptats
als senyors Socis durant l'any 1928: Ptes.**7.912.226'92****VILARÓ I VALLS**

PINTORS DECORADORS

Corts, 604

Telèfon 10283

BARCELONABronzes d'Art, Ferreteria i Metalls per a
obres. Instal·lacions per a aigua i gas**BIOSCA I BOTEY, S. L.**

Secció especial d'Art Religios

VENDES: Rambla de Catalunya, 129
Telèfon 73536**TALLERS: Roger de Flor, 189**
Telèfon 50204**SASTRERIA TORRENTS**

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el
bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un
gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5 % de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.ª / Telèfon 16040 — BARCELONA

JARABE PUIG

Cada cien gramos de Jarabe contienen
 EXTRACTO NEPETA GLECHOMA 15 GRAMOS • EXTRACTO
 CRASSULA MICRANTA 8 GRAMOS • MACERADO HIPOCRATICO
 UCO AL 2% DE POLIGALA SENEGA AROMATIZADO 3 GRAMOS
 ORTO: GUAYACOL SULFONATO POTÁSICO 1 GRAMO

PREPARADO POR
Z. PUIG
RIPOLL

Precio 5 Ptas (timbres incluidos)

XAROP PUIG

(NOM REGISTRAT)

Preparat per Z. PUIG, farmacèutic

RIPOLL

Insubstituïble preparat per al tractament de la
TOS, PULMONIES, BRONQUITIS
 i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

*Es ven a totes les farmàcies
 i Centres d'Especifics*

Exigiu en cada flascó l'adjunta marca registrada

PLAÇA DEL PI, 3 (enfrent l'Església)

LA NUEVA GRAMOLA

LA VOZ DE SU AMO

con las últimas novedades en
DISCOS
 de esta famosa marca
 completará la felicidad de su hogar.
 ADQUIERALA EN LA CASA

CESAR VICENTE

DASEO DE GRACIA · 4

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.—Apartat 782

SUCURSALS: MADRID. Av. Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

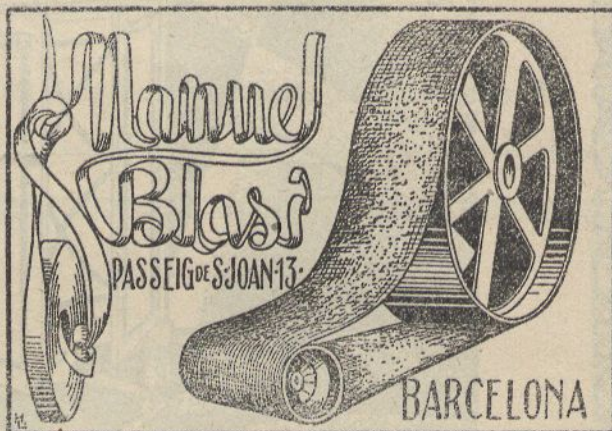
Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Unicorde

Nou tipus. Qualitat i presentació

Agència d'Assumptes administratius de JOSEP CARDÚS i Cia., Stat. Ltda.

Despatx: Balmes, 16, pral., Barcelona.—Hores de 9 a 11 i de 5 a 7—Telèfon 17016

Altes, baixes, traspassos o canvis de nom en contribucions i impostos.—Territorial. Industrial. Devolucions de quantitats indegudament satisfetes. Incidències en la Comprovació del Registre Fiscal. Baixes recàrrec extraordinari 4% sobre finques dels Eixamples.

URALITA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

ATENES A. G. — Provença, 157, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA